

Våra grödor

Säker strukturförbättrare. Lars-Johan Merin Oppegården, Fellingsbro i ett hav av timotej. Axen ger rejält med frö medan den mycket styva leran mår prima av att ligga ostörd några år.

Timotej

– Giganten bland våra vallfrögrödor

Text & foto Hans Jonsson

Det är nog inte många lantbrukare som så till den milda grad blir *ett* med sin favoritgröda, att växten döps efter honom. Men så är faktiskt fallet med timotej. I början av 1700-talet propagerade Timothy Hanson, lantbrukare i nordöstra USA, för favoritgräset med sådan frenesi att det efter en tid döptes till just Timothy. Vilket sedermera försvenskades till timotej.

Även Sverige svenska timotejentusiaster har. En av dessa, nästan av Timothy Hansons kaliber, hittar vi i Fellingsbro, nordost om Örebro. På Oppegården driver Lars-Johan Merin drygt 400 hektar åker varav cirka trettio till femtio hektar är fröodling av timotej.

– Om man har lite flyt och är duktig så har man en chans att få en god ekonomi i odlingen, säger Lars-Johan Merin.

Bra för strukturen

Ekonomi och struktur är huvudanledningar till att timotejfrö finns på Oppegården. Med lerhalter på upp till 70 procent så måste andelen höstsått vara minst 50 procent, gärna upp till 75 procent. Insådden sker i korn.

– När väl första ordentliga regnet kommer då kommer skorpan som på beställning och då bryter jag den med Rapiden och sår in timotejen, berättar Lars-Johan Merin initierat.

Han anser att etableringen är det viktigaste momentet i odlingen. Ett jämnt bestånd är grundförutsätt-

ningen för en bra gröda som konkurrerar mot ogräs och som är lätt att skörda. Här spelar sållen stor roll och då befinner vi oss på mammas gata. Lars-Johan Merin har efter idog testning gått ifrån gängse rekommendationer och använder något så ovanligt som egentillverkade såll. Tröskningen förbereds med strängläggning vilket ger en jämn och torr frövara som kräver knappt halva sållstorleken jämfört med gamla rekommendationer.

Fortsatt höga förväntningar

Om det teoretiskt råder viss osäkerhet kring timotejfröodlingens framtid så är förväntningarna högre ställda på Oppegården:

– Jag köpte 170 hektar för ett halvår sedan och en del av detta blir timotejfrö. Jag tror på branschen när de säger att man ska försvara svensk vallfröodling.

Och visst är giganten bland vallfrögrödor värd att försvara. Vi instämmer med C.F Nymans omdöme anno 1868: "Både för den betydliga fodermassan den lemnar, som för den lätta fröinsamlingen, har Timotejen blifvit hos oss allmännare odlad än något annat gräs". ■

Fotnot: Detta är artikel nr 2 i Svensk Frötidning artikelserie "Våra Grödor". Timotej fick stafettpinnen av vallfröminstingen alsikeklöver och skickar den vidare till oljeväxtminstingen höstrybs.

FAKTA

Timotej

Latinskt namn: *Phleum pratense* L. På engelska Timothy, försvenskat till timotej. Namngivning efter gräsets stora förespråkare Timothy Hanson, lantbrukare i nordöstra USA på 1700-talet. Timotej omnämns första gången 1747 av åskledarens uppfinnare Benjamin Franklin, som noterade gräsets goda vinterhärdighet. Första fynduppgift i Sverige av en inte helt okänd Celsius.

De senaste fem åren ligger timotejfröarealen kring 4400 hektar med en medelskörd kring 450-500 kilo per hektar.

Timotej visar musklerna. Frön från timotejens upp till 15 centimeter långa ax har under många år glatt såväl frö- som vallodlare. Det är nu dags att visa på styrka i förändringens tider.